

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«30» жовтня 2025 року

№ 60/227-р/к

справа № 140/60/193-рп/к.25

м. Київ

*Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Остерська міська рада Чернігівської області в особі її виконавчого комітету не проводила на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області конкурси на визначення виконавців послуг з вивезення / суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг).

Зазначена бездіяльність Остерської міської ради Чернігівської області в особі її виконавчого комітету призвела до відсутності ринкових конкурентних умов між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.

За результатами розгляду справи № 140/60/193-рп/к.25 бездіяльність Остерської міської ради Чернігівської області в особі її виконавчого комітету кваліфіковано як порушення, передбачене частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області.

Остерську міську раду Чернігівської області в особі її виконавчого комітету зобов'язано у двомісячний строк із дати отримання рішення в цій справі припинити зазначене порушення.

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 140/60/193-рп/к.25 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого Законом України «Про захист економічної конкуренції», та подання Другого відділу досліджень і розслідувань Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 15.10.2025 № 60-03/634-П з попередніми висновками у зазначеній справі,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- 1) Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), керуючись положеннями пункту першого частини першої статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», здійснило державний контроль за дотриманням вимог законодавства про захист економічної

конкуренції органами місцевого самоврядування, зокрема, Чернігівської області під час визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, на які поширюються їх повноваження.

- 2) У ході проведення вказаного державного контролю Відділенням направлено, зокрема, до Остерської міської ради Чернігівської області (далі – Рада) лист про надання інформації від 03.04.2025 № 60-02/2719е.
- 3) Листом (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) (вх. Відділення від 21.04.2025 № 60-01/2163) Рада надала до Відділення запитувану інформацію.
- 4) Адміністративна колегія Відділення надала Остерській міській раді Чернігівської області в особі її виконавчого комітету обов'язкові для розгляду рекомендації від 19.06.2025 № 60/9-рк/к «Про припинення бездіяльності, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (далі – Рекомендації) щодо припинення бездіяльності, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», про результати розгляду яких вказаний орган місцевого самоврядування був зобов'язаний письмово повідомити Відділення протягом 45-ти календарних днів з дня їх отримання, із наданням підтвердних документів.
- 5) Листи / повідомлення, тощо щодо стану виконання Рекомендацій від Ради до Відділення не надходили.
- 6) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 04.09.2025 № 60/193-рп/к (далі – Розпорядження) розпочато розгляд справи № 140/60/193-рп/к.25 за ознаками вчинення Остерською міською радою Чернігівської області в особі її виконавчого комітету порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області.
- 7) Листом від 04.09.2025 № 60-02/7580е Відділення направило Раді копію Розпорядження. Вказаний лист відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення акціонерного товариства «УКРПОШТА» (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) вручено адресату 11.09.2025.
- 8) За результатами збору та аналізу доказів складено подання від 15.10.2025 № 60-03/634-П про попередні висновки у справі № 140/60/193-рп/к.25 (далі – Подання).
- 9) Відділення листом від 16.10.2025 № 60-02/8864е направило Раді копію Подання. Вказаний лист (штрихкодний ідентифікатор (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**)) згідно з інформацією, розміщеною на офіційному вебсайті Укрпошта за посиланням <https://track.ukrposhta.ua/tracking-UA.html>, вручено адресату 25.10.2025.
- 10) Листом (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) (вх. Відділення від 22.10.2025 № 60-01/6445) Рада надала пояснення до змісту Подання.

2. ВІДПОВІДАЧ

- 11) Відповідачем у справі є Остерська міська рада Чернігівської області в особі її

виконавчого комітету (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*). Основним видом діяльності вказаного органу місцевого самоврядування за (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).

- 12) Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи (частина третя статті 140 Конституції України).
- 13) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- 14) Стаття 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлює, що виконавчий комітет сільської, селищної, міської ради входить до системи місцевого самоврядування.
- 15) Згідно із статтею 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.
- 16) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- 17) У територіальних межах Остерської міської територіальної громади Чернігівської області повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Остерською міською радою та її виконавчим комітетом.
- 18) В структурі місцевого самоврядування Остерської міської ради Чернігівської області виконавчий комітет відповідної ради не утворений як окрема юридична особа, у зв'язку з чим не має статусу юридичної особи.
- 19) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- 20) Згідно із статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим законом регулюються відносини, зокрема, органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією.
- 21) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Остерської міської ради Чернігівської

області із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- 22) Відносини, пов'язані з діяльністю суб'єктів господарювання на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів (до липня 2023 року – ринок послуг з вивезення побутових відходів), регулювались/регулюються наступним актами:
- Законом України «Про відходи» [втратив чинність та діяв до 09.07.2023];
 - Законом України «Про управління відходами» [набрання чинності з 09.07.2023];
 - Законом України «Про житлово-комунальні послуги» [в редакції статей, чинних на момент правовідносин];
 - Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами) [в редакції статей, чинних на момент правовідносин];
 - Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (далі – Порядок № 1173) [втрата чинності 30.08.2023 на підставі затвердження Кабінетом Міністрів України постанови від 25.08.2023 № 918];
 - Порядком проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 (далі – Порядок № 918);
 - Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (далі – Правила № 1070) [втратили чинність 15.08.2023];
 - Правилами надання послуги з управління побутовими відходами, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (далі – Правила № 835) [набрання чинності з 15.08.2023].
- 3.1 **Закон України «Про відходи» та інші нормативно-правові акти, які діяли у період чинності цього закону**
- 23) Поводження з побутовими відходами в Україні здійснювалось відповідно до правил, які визначалися положеннями Законів України «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги» та «Про місцеве самоврядування в Україні».
- 24) Згідно зі статтею 1 Законом України «Про відходи» поведження з відходами – це дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення; послуги з поводження з побутовими відходами – послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.
- 25) Згідно із статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначалося, що послуги з поводження з побутовими відходами є комунальними послугами, які, у свою чергу, належать до житлово-комунальних послуг.
- 26) Статтею 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачалося, що послуга з поводження з побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим законом, та вимогами правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України. Критерієм якості послуг з

вивезення побутових відходів є дотримання графіка вивезення побутових відходів, дотримання правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, дотримання вимог законодавства щодо надання послуг з вивезення побутових відходів.

- 27) Механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з поводження з побутовими відходами у містах, селищах і селах визначався Правилами № 1070.
- 28) Відповідно до пункту 3 Правил № 1070 послуги з поводження з побутовими відходами надавалися суб'єктом господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.
- 29) Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначалася Порядком № 1173.
- 30) Згідно з пунктом 4 Порядку № 1173 підготовка та проведення конкурсу забезпечувалася виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад».
- 31) Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішувалися питання визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснювали у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- 32) Підпунктом 23 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належали власні (самоврядні) повноваження визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- 33) Згідно зі статтею 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначав орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

3.2. Закон України «Про управління відходами» та інші чинні нормативно-правові акти

- 34) Закон України «Про управління відходами» набрав чинності 09.07.2023, у зв'язку з чим Закон України «Про відходи» втратив чинність та внесено зміни до інших нормативно-правових актів.
- 35) Відповідно до підпунктів 6 та 23 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, щодо

організації управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення, знешкодження та захоронення трупів тварин; визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.

- 36) Згідно з підпунктом 7¹ пункту «б» частини першої статті 33 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать делеговані повноваження зі здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами.
- 37) Відповідно до пункту 4 частини другої статті 3 Закону України «Про управління відходами» основними принципами державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами, зокрема, є формування конкурентного середовища у сфері управління відходами – суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.
- 38) Згідно з пунктом 3 частини першої статті 17 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання у сфері управління відходами мають право брати участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.
- 39) Відповідно до частини другої статті 26 Закону України «Про управління відходами» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить, зокрема, визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
- 40) Частина перша статті 30 Закону України «Про управління відходами» регламентує, що органи місцевого самоврядування забезпечують управління побутовими відходами згідно з правилами благоустрою населеного пункту, регіональними та місцевими планами управління відходами та забезпечують кожному утворювачу побутових відходів надання послуги з управління побутовими відходами.
- 41) Утворювачі побутових відходів відповідно до частини другої статті 31 Закону України «Про управління відходами» зобов'язані:
 - укласти договори з виконавцем послуги з управління побутовими відходами та вносити у встановленому порядку плату за послугу з управління побутовими відходами;
 - забезпечувати передачу побутових відходів до системи управління побутовими відходами, а побутові відходи, на які поширюється розширена відповідальність виробника, – до системи приймання або роздільного збирання, створеної організаціями розширеної відповідальності виробників;
 - забезпечувати у встановленому порядку роздільне збирання відходів за наявності об'єкта оброблення відходів.
- 42) Відповідно до частини першої статті 33 Закону України «Про управління відходами» послуга з управління побутовими відходами є комунальною послугою і надається відповідно до законодавства про житлово-комунальні послуги та правил, встановлених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням регіональних

та місцевих планів управління відходами та правил благоустрою населеного пункту.

- 43) Частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами» визначено, що суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- 44) Згідно з частиною п'ятої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавцем послуги з управління побутовими відходами є суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами.
- 45) Відповідно до частини сьомої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори зі споживачами послуги.
- 46) Пункт 2 Правил № 835 визначає, що виконавець послуги – суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги.
- 47) Згідно з пунктом 6 Правил № 835 суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку згідно з частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами».
- 48) Відповідно до пункту 24 Правил № 835 послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- 49) Згідно з пунктом 1 Порядку № 918 цей порядок визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів відповідно до правил благоустрою населеного пункту, регіональних та місцевих планів управління відходами на відповідній території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів. Тобто, конкурс з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів проводиться за наявності, зокрема, місцевого плану управління відходами на відповідній території територіальної громади.
- 50) Відповідно до пунктів 2 Порядку № 918 підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом.
- 51) Згідно з пунктом 3 Порядку № 918 учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження

діяльності у сфері управління побутовими відходами. Кількість учасників конкурсу не обмежується.

- 52) Пунктом 4 Порядку № 918 передбачено, що підготовка та проведення конкурсу забезпечується організатором конкурсу.
- 53) Враховуючи вищенаведене, суб'єкти господарювання, які мають намір здійснювати операції із збирання та перевезення побутових відходів повинні бути визначені органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах. Орган місцевого самоврядування зобов'язаний визначати виконавців послуг із збирання та перевезення побутових відходів на конкурсних засадах.
- 54) Згідно з пунктом 12 Порядку № 918 організатор конкурсу оприлюднює конкурсну документацію, передбачену пунктом 10 цього порядку, а також оголошення про дату, час та місце проведення конкурсу на своєму офіційному вебсайті не пізніше ніж за 30 календарних днів до проведення конкурсу.
- 55) Відповідно до пункту 29 Порядку № 918 переможцем (переможцями) конкурсу визначається його учасник або декілька учасників, що відповідає (відповідають) кваліфікаційним вимогам, за результатами розгляду конкурсних пропозицій.
- 56) Згідно з пунктом 33 Порядку № 918:
 - у рішенні про визначення переможця (переможців) конкурсу зазначається строк, протягом якого переможець (переможці) має (мають) право здійснювати операції із збирання та перевезення побутових відходів і який становить п'ять років з дати укладення договору на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.
 - у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і конкурсною комісією прийнято рішення щодо визначення його переможцем конкурсу або у випадку прийняття конкурсною комісією рішення про відхилення конкурсних пропозицій всіх учасників конкурсу, крім одного, строк, на який він визначається переможцем конкурсу на певній території територіальної громади, повинен становити 12 місяців, після чого організатором конкурсу проводиться новий конкурс.
- 57) Отже, до набрання чинності 09.07.2023 Закону України «Про управління відходами» діяв Закон України «Про відходи», яким також передбачалося, що виконавців послуг з вивезення побутових відходів (наразі – послуга із збирання та перевезення побутових відходів) визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- 58) Таким чином, виконавці послуг з вивезення побутових відходів / здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів повинні бути визначені органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах з дотриманням державних норм і стандартів, зокрема:
 - до 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення побутових відходів вирішувалося виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради, підготовка та проведення конкурсу мала забезпечуватися виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, відповідно до Порядку № 1173;
 - з 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, відповідно до Порядку № 1173;

- з 30.08.2023 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють операцій із збирання та перевезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, відповідно до Порядку № 918.

- 59) Враховуючи вищезазначене, органи місцевого самоврядування в особі виконавчих комітетів / органів сільської, селищної, міської ради ініціюють процеси підготовки до проведення конкурсів, затверджують повноваження та персональний склад конкурсних комісій, які розробляють конкурсні документації для проведення конкурсів на визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів / суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на конкурсних засадах в межах певної території населених пунктів.
- 60) Наразі, зважаючи на норми законодавства, ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів у територіальних межах Остерської міської територіальної громади Чернігівської області повинен функціонувати з визначеними у встановленому законодавством порядку (конкурсному відборі) суб'єктами господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів.
- 61) Потенційними учасниками ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу (зокрема спеціалізований автотранспорт для збору та перевезення відходів, обслуговуючі будівлі та обладнання, персонал, сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), технології, але з певних причин не реалізують ці можливості тощо.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- 62) Відповідно до інформації, розміщеної за посиланням (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*), Остерська міська територіальна громада Чернігівської області створена 11.12.2016. Населення відповідної міської територіальної громади складає 12587 осіб. У складі громади перебуває 22 населених пункти (1 місто та 21 село).
- 63) Листом (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (вх. Відділення від 21.04.2025 № 60-01/2163) (далі – Лист № 624/02.03-15) Остерська міська рада Чернігівської області повідомила, що конкурсний відбір з визначення суб'єктів господарювання проводився (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*). Рішенням виконавчого комітету Остерської міської ради Чернігівської області (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) «Про затвердження результатів проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів Остерської міської ради» ОСТЕРСЬКЕ ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА (далі - ОСТЕРСЬКЕ ВУЖКГ) визначене виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території м. Остер, договір про надання відповідних послуг укладений до (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) включно.
- 64) Вищевказаним листом Остерська міська рада Чернігівської області зазначила, що наразі відсутні договори з переможцем конкурсу з визначення виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів у межах Громади.

- 65) Листом № 624/02.03-15 вказаний орган місцевого самоврядування повідомив, що суб'єктами підприємницької діяльності, які здійснюють діяльність із збирання та перевезення побутових відходів на території Громади є:
- ОСТЕРСЬКЕ ВУЖКГ (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
 - Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕКО-СЕРВІС-КОЗЕЛЕЦЬ» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (далі – ТОВ «ЕКО-СЕРВІС-КОЗЕЛЕЦЬ»).
- 66) Таким чином, з (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (дата завершення договірних відносин з ОСТЕРСЬКИМ ВУЖКГ) по (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) (дата надходження відповіді Остерської міської ради Чернігівської області) Остерською міською радою Чернігівської області в особі її виконавчого комітету не було ініційовано процес підготовки та проведення конкурсів з визначення виконавців послуг із збирання та перевезення побутових відходів в територіальних межах Громади, а тому суб'єкти господарювання, які могли б надавати відповідні послуги на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області, були позбавлені такої можливості.
- 67) У зв'язку з цим, підприємства, установи, організації усіх форм власності у сфері управління побутових відходів (операції із збирання та перевезення побутових відходів) не мають можливостей претендувати на участь в конкурсному відборі.
- 68) Така бездіяльність Остерської міської ради Чернігівської області в особі її виконавчого комітету створює бар'єри іншим суб'єктам господарювання щодо вступу на ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території громади, внаслідок недотримання такою радою в особі її виконавчого комітету конкурентних засад під час виконання самоврядних повноважень на підставі положень статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статті 17 Закону України «Про управління відходами» та призводить до недопущення конкуренції на відповідному регіональному ринку.
- 69) За відповідний час на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів могли відбуватися зміни та інші суб'єкти господарювання могли б вийти на відповідний ринок на території вказаної міської територіальної громади лише через конкурс. Отже, у разі проведення Остерською міською радою Чернігівської області в особі виконавчого комітету відкритого конкурсу відповідно до вимог законодавства, інші суб'єкти господарювання могли б стати учасниками цих конкурсів та запропонувати послуги вищої якості та за конкурентною ціною.
- 70) Так, за наявною у Відділенні інформацією, отриманою з відкритих джерел, та офіційних майданчиків державних тендерів Prozorro та аукціонів Prozorro, на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів у Чернігівській області, зокрема, на території сусідніх територіальних громад здійснюють діяльність наступні суб'єкти господарювання:
- ТОВ «ЕКО-СЕРВІС-КОЗЕЛЕЦЬ» ідентифікаційний код юридичної особи – (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*);
 - Комунальне підприємство «КОЗЕЛЬЩИНА» ідентифікаційний код юридичної особи (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*);
- а також суб'єкт господарювання, який надає відповідні послуги у межах Громади – ОСТЕРСЬКЕ ВУЖКГ.
- 71) Отже, ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Чернігівської області, з огляду на наявність учасників, є потенційно конкурентним.

Проте, з огляду на законодавчі особливості набуття статусу виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів у визначених територіальних межах, реалізація конкурсного відбору серед діючих учасників відповідного ринку в межах окремих територіальних громад має здійснюватися саме органами місцевого самоврядування шляхом проведення конкурсів.

- 72) Зазначена бездіяльність Остерської міської ради Чернігівської області в особі її виконавчого комітету щодо відсутності процесів підготовки та проведення конкурсів на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області призвела до відсутності ринкових конкурентних умов між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.
- 73) Враховуючи вищевикладене, керуючись частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та на підставі статі 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», адміністративна колегія Відділення надала Остерській міській раді Чернігівської області в особі її виконавчого комітету Рекомендації припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органів місцевого самоврядування, що може призвести до недопущення конкуренції, шляхом визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області відповідно до норм чинного законодавства.
- 74) Про результати розгляду Рекомендацій вказаний орган місцевого самоврядування був зобов'язаний письмово повідомити Відділення протягом 45-ти календарних днів з дня їх отримання, із наданням підтвердних документів.
- 75) Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення акціонерного товариства «УКРПОШТА» (***«Інформація, доступ до якої обмежено»***) Рекомендації разом із супровідним листом Відділення від 26.06.2025 № 60-02/5520е Остерська міська рада Чернігівської області отримала **01.07.2025**.
- 76) Таким чином, строк розгляду та виконання Рекомендацій становив до **15.08.2025**.
- 77) Листи / повідомлення, тощо щодо стану виконання Рекомендацій від Ради до Відділення не надходили.
- 78) Також, на офіційному вебсайті Остерської міської ради Чернігівської області станом на дату прийняття Розпорядження відсутня інформація щодо оголошення та проведення конкурсного відбору з визначення суб'єктів господарювання зі здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області.
- 79) Враховуючи вищевказане, Остерською міською радою Чернігівської області в особі її виконавчого комітету не було визначено суб'єкта / суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області на конкурсних засадах відповідно до норм чинного законодавства.

- 80) Таким чином, бездіяльність вказаного органу місцевого самоврядування, яка полягає у не проведенні конкурсу із визначення виконавця / виконавців операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області призводить до відсутності ринкових конкурентних умов між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- 81) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України.
- 82) Статтею 42 Конституції України передбачено, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускається неправомірне обмеження конкуренції.
- 83) Виконання органами місцевого самоврядування обов'язку щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, без впливу зовнішніх чинників, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- 84) Недотримання зазначених принципів призводить до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- 85) Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг.
- 86) Окрім того, право органів місцевого самоврядування на вільне прийняття рішень з питань віднесених до її компетенції, відповідає обов'язок останніх у прийнятті цих рішень дотримуватись й прав інших осіб.
- 87) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- 88) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

- 89) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю
- 90) Бездіяльність вказаного органу місцевого самоврядування, яка полягає у не проведенні конкурсу із визначення виконавця / виконавців операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області є антиконкурентною.
- 91) *Таким чином, бездіяльність Остерської міської ради Чернігівської області в особі її виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області конкурсу на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг), є порушенням, передбаченим частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області.*
- 92) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

6. ПОЯСНЕННЯ ВІДПОВІДАЧА

- 93) Листом (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**) (вх. Відділення від 22.10.2025 № 60-01/6445) Рада надала пояснення до змісту Подання.
- 94) Рада повідомила, що з метою захисту економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання вказаним органом місцевого самоврядування конкурсний відбір з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (вивезення побутових відходів) на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області згідно з положеннями Порядку № 1173 **буде проведено («Інформація, доступ до якої обмежено»)**.
- 95) Разом з тим, Відділення зазначає, що норми Порядку № 1173 втратили чинність 30.08.2023 на підставі затвердження Кабінетом Міністрів України постанови від 25.08.2023 № 918 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів». Таким чином, наразі визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) у межах визначеної територіальної громади здійснюється відповідно до норм Порядку № 918.
- 96) Крім того, документами, які підтверджують визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів у межах Остерської міської територіальної громади Чернігівської області є протоколи конкурсної комісії про визначення переможця / переможців конкурсного відбору та рішення органів місцевого самоврядування міської територіальної громади про затвердження результатів конкурсного відбору. Однак, станом на дату прийняття цього рішення такі документи до Відділення не надходили.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ У СПРАВІ

- 97) Таким чином, зібраними у справі доказами доводиться, а поясненнями Відповідача не спростовується висновок адміністративної колегії Відділення про те, що бездіяльність Остерської міської ради Чернігівської області в особі її виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області конкурсу на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг), є порушенням, передбаченим частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області.
- 98) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.
- 99) Згідно з частиною першою статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення, в тому числі про визнання вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції та припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

У зв'язку з наведеним, керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами та доповненнями), пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами та доповненнями), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати бездіяльність Остерської міської ради Чернігівської області в особі її виконавчого комітету (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*), яка полягає у не проведенні на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області конкурсу на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг), порушенням, передбаченим частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, що призвела до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області.
2. Зобов'язати Остерську міську раду Чернігівської області в особі її

виконавчого комітету (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*) у двомісячний строк із дати отримання рішення в цій справі припинити порушення, яке полягає у не проведенні на території Остерської міської територіальної громади Чернігівської області конкурсу на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг), про що письмово повідомити Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України протягом 5 календарних днів із дня його припинення з наданням підтвердних документів.

Відповідно до частини другої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України є обов'язковими до виконання. Рішення органу Антимонопольного комітету України набирають чинності з дня їх прийняття.

Встановлені у цьому рішенні зобов'язання, підлягають виконанню у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

**Голова адміністративної колегії –
голова Відділення**

Андрій ПОГОРЄЛОВ